

MEL'NICHENKO A. Influence of music on spiritual razvtie personality.

The task of forming the spiritual culture of the younger generation is particularly relevant at the present stage of development of society. An important aspect of spiritual culture is musical art. The article deals with the problem of the influence of music on the spiritual development of the individual. The author considers such concepts as "spirituality" and "spiritual development". A theoretical analysis of the work of well-known scholars is carried out. Music as one of the types of art provides tremendous opportunities for the development of human creativity, the formation of its outlook, personality and moral qualities. Music is also a means of knowing the world and a means of forming a personality. Music contributes to the expression and transmission of emotions, feelings, thoughts and mood of people, it is a special means of communication, helps to form the outlook of the individual, self-expression and self-knowledge.

Keywords: music, musical art, influence, spirituality, formation and formation of personality, spiritual development.

УДК 37.014.6:005.642.4:005.336.2:37.011.3-051 (045)

Мисик О. С.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті розкрито основні закономірності підготовки фахівців дошкільної галузі та особливості формування у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів фахової компетентності. Проаналізовано освітньо-професійні програми, навчальні плани та програми спеціальності 012 Дошкільна освіта різних вищих навчальних закладів у яких проводилося експериментальне дослідження. Охарактеризовано зміст навчальних дисциплін, які безпосередньо впливають на формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Виведено результати сформованості фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на основні вивчення навчальних дисциплін "Вступ до спеціальності", "Педагогіка дошкільна", "Основи педагогічної майстерності".

Ключові слова: фахова компетентність, освітньо-професійна програма, навчальний план, навчальна дисципліна, навчальна програма.

Сучасний стан формування знань в умовах педагогічного процесу вищої школи, зростаючі тенденції щодо підвищення якості професійної діяльності майбутніми фахівцями освітньої галузі, високий рівень вимог до конкурентоспроможності майбутніх освітян зобов'язують вищу школу вносити значні корективи у процес підготовки. Це зумовлює перехід вищої школи від передачі студентам знань у готовому вигляді до управління їхньою самостійною діяльністю та формування у них досвіду творчого самовиявлення, потреби у зміні педагогічних позицій та підходів до навчання у межах педагогічного процесу вищої школи. Основними

характеристиками майбутнього вихователя мають стати професіоналізм, компетентність, самоорганізація, креативність, суспільний інтерес до компетентнісного підходу. Детермінується ця потреба і Болонською декларацією про “зону європейської вищої освіти”, в якій означена основна мета – забезпечення конкурентоспроможності фахівців на світовому ринку праці та мобільність трудових ресурсів. Отже, нова парадигма вищої освіти, як важливої складової Болонського процесу, передбачає створення нового освітнього простору, який забезпечуватиме якісну підготовку майбутніх фахівців до професійної та науково-дослідницької діяльності. Вже сьогодні роботодавці при доборі персоналу керуються тими компетентностями, якими вони володіють у сукупності з їх здібностями та особистими якостями.

Актуальність цього дослідження зумовлена підвищенням вимог до формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, оскільки основна мета освіти – відповідність актуальним і перспективним потребам особистості, підготовка різнобічно розвиненої особистості, здатність до самоосвіти і самовдосконалення. Якісне оновлення вимог, висунутих до підготовки вихователів, зумовлює пошук нових підходів та активізації досліджень у напрямі загальної підготовки. Від професійного рівня педагога залежить соціально-економічний, культурний і духовний розвиток суспільства, а фахова компетентність є провідним показником готовності до професійної діяльності, формуванню якої сучасні науково-педагогічні дослідження приділяють значну увагу.

Метою статті є висвітлення особливостей формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Реалізація мети передбачає здійснення практичного аналізу сучасного стану досліджень проблеми педагогічної фахової компетентності, уточнення ключових фахових компетенцій, розкриття структури та компонентів фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

З метою виявлення сучасного стану сформованості фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів на базі кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кафедри теорії, фахових методик та технологій дошкільної освіти Вінницького обласного комунального гуманітарно-педагогічного коледжу, кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету протягом 2016–2018 років була проведена дослідно-експериментальна робота.

Дослідженням було охоплено 243 особи, з них: 197 студентів, 46 викладачів вузів.

Здійснення констатувального експерименту передбачало два етапи. На першому – проводився аналіз навчальних планів, програм, освітньо-професійних програм з метою виявлення їхньої змістової спрямованості на формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів; анкетування, інтерв'ювання студентів, викладачів з метою визначення особистісних і професійно значущих якостей і компонентів фахової компетентності, а також усвідомлення ними значущості і важливості оволодіння фаховою компетентністю у процесі професійної підготовки і необхідністю усвідомленого самовиховання комплексу властивостей, що забезпечують високий рівень професійно-педагогічної діяльності на рефлексивній основі. На другому етапі визначались рівні сформованості фахової компетентності у студентів експериментальної і контрольної груп. Розглянемо кожен етап детальніше.

Концептуальною основою державних стандартів вищої освіти є суб'єктно-діяльнісний підхід, що передбачає формування у студентів не лише професійних умінь вирішувати професійно орієнтовані завдання, а й готовність до прийняття відповідальних рішень, здатності до творчого рівня власної професійної діяльності [2].

Організація професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів зумовлена галузевими стандартами вищої педагогічної освіти, складовою яких є освітньо-професійні програми випускників – нормативні документи, у яких узагальнюється зміст вищої освіти, тобто відображаються завдання вищої освіти та професійної підготовки, визначається місце фахівця й вимоги до його компетентності, важливих властивостей та якостей, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки фахівця відповідного ступеня вищої освіти та спеціальності [2].

Ми проаналізували освітньо-професійні програми бакалаврів галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта. У зазначеному документі ще раз підкреслено, що дошкільна педагогіка – це наука про виховання і навчання дітей дошкільного віку, предметом якої є закономірності освітньо-виховної роботи з дітьми від народження до семи років, розроблення і прогнозування цієї роботи в дошкільних закладах, забезпечення єдності виховних впливів в них та в сім'ї.

Загальні вимоги до якостей і властивостей фахівців цієї спеціальності подано в аналізованому документі, перш за все, у видах професійної діяльності, де зазначено, що бакалавр зі спеціальності “Педагогіка, дошкільне виховання” відповідно до фундаментальної та спеціальної підготовки може виконувати такі види професійної діяльності:

- догляд за дітьми;
- гностично-дослідницьку;
- конструктивно-організаційну;

- діагностичну;
- консультативно-координальну [3].

Специфічні особливості системи знань та вмінь майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів зумовлені, як свідчить освітньо-професійна програма, саме змістом виробничих функцій (видів професійної діяльності) та типових завдань діяльності майбутніх фахівців.

Кожна з шести виробничих функцій спрямована на вирішення певної кількості завдань, відповідно до яких розроблено зміст умінь майбутніх вихователів за дисциплінами трьох відповідних циклів. Ґрунтовний аналіз освітньо-професійних програм дав нам змогу визначити, у якій мірі цикли дисциплін професійної й практичної підготовки спрямовані на формування фахової компетентності у майбутніх фахівців дошкільної освіти, оволодіння ними системою знань, умінь, здібностей і здатностей до виконання ними професійно педагогічних функцій та вирішення для кожної з них завдань діяльності.

Аналіз навчального плану спеціальності “Дошкільна освіта”, який є основним документом, що визначає зміст освіти цього напрямку у вищому навчальному закладі, складається з циклів і блоків навчальних дисциплін:

- соціально-гуманітарної;
- фундаментальної, природничо-наукової;
- загальноекономічної, професійної та практичної підготовки.

При вивченні перших двох циклів студенти одержують ґрунтовні знання з соціально-економічних і природничих наук. Особлива увага надається фундаментальній підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, що є базою для їх професійного становлення; важливості предметів гуманітарного та педагогічного циклу, що сприяє формуванню широкого світогляду, оволодінню загальнолюдськими, соціально-моральними та естетичними цінностями.

Навчальні дисципліни, як свідчить зміст кожної з них, опосередковано впливають на формування особистості майбутніх фахівців, на становлення їхньої компетентності. Це стосується блоків дисциплін соціально-гуманітарної підготовки: філософії, історії української культури та мови, іноземної мови, політології, історії України, а також наукової та загальноекономічної підготовки: екології, інформаційних технологій, основи медичних знань, педіатрії, вікової фізіології і валеології.

Загальний психолого-педагогічний та загально-природничий компонент представлений такими дисциплінами: загальна психологія; загальна педагогіка; педагогічна психологія; вступ до спеціальності; етнопсихологія; основи медичних знань; основи дефектології; основи логопедії; педіатрія; вікова фізіологія і валеологія; порівняльна педагогіка, що передбачає засвоєння комплексу психолого-педагогічних знань та набуття вмінь і навичок, що необхідні для здійснення завдань дошкільного навчання і виховання дітей.

Аналіз навчальних планів вищих навчальних закладів, де проводився

констатувальний етап експерименту, спеціальності “Дошкільна освіта” засвідчив, що їх змістове наповнення здебільшого ідентично в контексті професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Наявні відмінності лише в інваріативних частинах фахового компоненту. Так, у Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини до інваріативних дисциплін віднесені: основи психодіагностики; фр'єбельпедагогіка. Серед дисциплін за вибором студентів: психологія сім'ї; педагогіка раннього віку; психологічний супровід дитинства; хореографія; ритміка і театралізована діяльність; психологія мовлення.

На кафедрі теорії, фахових методик та технологій дошкільної освіти Вінницького обласного комунального гуманітарно-педагогічного коледжу передбачені (додатково) такі дисципліни: інклюзивна освіта; педагогіка раннього віку; теорія та технологія соціалізації дітей в умовах ДНЗ; теорія та технологія ігрової діяльності дитини в ДНЗ; психологія особистості.

Практика свідчить, що всі названі навчальні дисципліни опосередковано (в тій чи іншій мірі) сприяють формуванню складових компонентів фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

У найбільшій мірі це стосується дисциплін психолого-педагогічного циклу, спрямованих, перш за все, на становлення й розвиток вихователя-гуманіста, що зумовлено самою сутністю педагогічної професії і діяльності, основною функцією якої є людинотворення та людиноорієнтація, створення і реалізація системи гуманних відносин і взаємодії, формування навичок і звичок гуманної поведінки.

Однак у контексті досліджуваної проблеми нам важливо було проаналізувати ефективність впливу навчальної дисципліни “Основи педагогічної майстерності” на формування гуманістичної спрямованості студентів, їхньої фахової компетентності, педагогічних здібностей та вмій взаємодіяти з педагогічним і дитячим колективами, а також з батьками своїх майбутніх вихованців, тобто на всі складові компоненти фахової компетентності.

У ході подальшого аналізу навчальних програм було визначено міжпредметні зв'язки з тими дисциплінами, що прямо чи опосередковано торкаються питань формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, а саме: вступ до спеціальності; основи педагогічної майстерності; педагогіка дошкільна.

Провідна роль у формуванні фахової компетентності, на наш погляд, має належати циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, який обіймає 21 нормативну дисципліну, на вивчення яких відведено 3168 годин (88 кредитів). З цієї кількості дисциплін ми виокремили, перш за все, ті, котрі більш-менш мають сприяти формуванню фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

До них ми віднесли:

– Вступ до спеціальності, на вивчення якої відведено 72 години, з яких – 18 лекційних, 14 – семінарських і 40 – на самостійну роботу.

– Педагогіка дошкільна – загальним обсягом 252 години: 56 – лекційних, 56 – семінарських та 140 – самостійна робота.

Однак найбільшу увагу ми зосередили на “Основах педагогічної майстерності” – навчальній дисципліні загальним обсягом 90 навчальних годин (з яких – 18 лекційних, 14 – семінарських, 58 – самостійна робота), котра викладається на 4-му курсі.

Проаналізуємо мету, завдання і тематичний перелік тем виокремлених нами навчальних дисциплін на предмет їх впливу на становлення й розвиток фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Метою дисципліни “Вступ до спеціальності” є формування у майбутніх вихователів розуміння особливостей майбутньої професійно-педагогічної діяльності, важливості соціальної ролі вихователя, знайомство з сучасними тенденціями розвитку системи освіти України.

Серед завдань курсу визначено: пізнавальні, практичні, розвивальні та виховні. Окреслені вимоги до знань та вмінь майбутніх вихователів, а також міжпредметні зв'язки з “Педагогікою дошкільною”, “Теорією і методикою дошкільної освіти: Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям”, “Теорією і методикою дошкільної освіти: співпраця ДНЗ з родинами”, що спрямовані на формування фахової компетентності вихователя ДНЗ.

Важливим елементом при вивченні курсу “Вступ до спеціальності” має бути анкетування студентів, у відповідях яких вони мають розкрити сутність своїх уявлень про обрану педагогічну професію, про ті якості та властивості особистості, які їм необхідні для опанування основами майбутньої професійної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу.

На наш погляд, анкетування має проводитися до і після вивчення курсу “Вступ до спеціальності”, що зумовлено змінами уявлень студентів про майбутню професійну діяльність та її специфіку. Таким чином, вважаємо, що “Вступ до спеціальності” – важливий елемент формування майбутнього фахівця, який розкриває цілісність уявлень студентів про систему вищої педагогічної освіти в Україні, особливості навчально-виховного процесу у ВНЗ, а найголовніше – формування у студентів готовності і бажання здобувати професійно-педагогічні знання, вміння і навички із обраної спеціальності, формувати особистісні якості вихователя-гуманіста.

Головною особливістю “Дошкільної педагогіки” є системний погляд на в проблематику виховання дитини сім'ї та дошкільних закладах [3]. Її метою є розкриття перед студентами особливої ролі дошкільної педагогіки в системі професійної підготовки сучасного педагога дошкільного закладу, озброєння системою педагогічних знань як одного з важливих чинників, що сприяє професійному становленню майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти.

Серед завдань курсу визначено: пізнавальні, практичні, розвивальні та

виховні.

Програма навчальної дисципліни “Педагогіка дошкільна” складається з чотирьох змістових модулів:

- “Загальні та теоретичні проблеми дошкільної педагогіки”;
- “Виховання та розвиток дітей у грі”;
- “Навчання дітей дошкільного віку”;
- “Педагогічний процес у дошкільному навчальному закладі”.

На особливу увагу заслуговують дисципліни за вибором студентів, серед яких ми виокремили:

- Психологію сім’ї;
- Педагогіку раннього віку;
- Свята та розваги у ДНЗ;
- Психологічний супровід дитинства,

що безпосередньо мають допомогти студентам засвоїти моральні цінності сім’ї як малої соціально-психологічної групи, провідними функціями якої є: виховна, емоційна, господарсько-побутова і надзвичайно важлива – функція духовного спілкування та емоційної підтримки. Саме у дошкільні роки дитина асоціює себе із своєю сім’єю, особливо з батьками; її емоційна стабільність та урівноваженість повністю залежить від атмосфери в сім’ї. Саме тут вона пізнає і опановує моделі моральної поведінки, взаємодії з іншими людьми, природою тощо [3].

Знати психологічні особливості виховання дитини у сім’ї, специфіку взаємодії вихователя з сім’єю вихованців – дуже важливий чинник становлення фахової компетентності майбутніх фахівців. Але, на превеликий жаль, названі навчальні дисципліни майже не підлягають вибору студентами.

Спираючись на методологічні положення філософії про освіту як соціокультурний феномен, оскільки культура є гуманістичним, людинотворчим поняттям, та на гуманістичні пріоритети виховання, які у педагогіці відображені у принципі гуманізації виховання, курс дошкільної педагогіки системно й послідовно розкриває значущість й необхідність гуманістичних цінностей, що мають стати визначальними у педагогічній діяльності майбутніх фахівців.

З гуманізацією виховання, наголошує Т. Поніманська, пов’язана актуалізація таких його головних функцій:

- прилучення вихователів і дітей до цінностей духовної культури свого народу, людства, виховання на цій основі духовності й моральності;
- соціальний захист прав і гідності дитини, забезпечення умов для повноцінного розвитку її фізичних, розумових і творчих здібностей;
- допомога дитині в її самовизначенні [3].

У контексті дослідження стрижневого компонента фахової компетентності – гуманістичної спрямованості особистості, дуже важливим (що й розкриває “Дошкільна педагогіка”) є положення про ціннісний характер педагогічної діяльності, яке обґрунтовує виховання у світлі

аксіологічного (ціннісного) підходу, заснованому на аксіологічній природі педагогічної сфери, що й зумовлює ціннісний зміст гуманістичного виховання.

Виявляючи можливості традиційних психолого-педагогічних, методичних і спеціальних дисциплін втілювати зміст фахової компетентності та її значущість для майбутньої професійної діяльності та особистісного становлення фахівців, визначаючи систему органічних зв'язків між окремими навчальними дисциплінами в контексті “проникнення” змісту фахової компетентності, ми зосередили увагу на аналізі робочої програми і плану навчальної дисципліни “Основи педагогічної майстерності”.

Саме цей курс має безпосередньо впливати на формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Як відомо, найбільшим протиріччям вищої школи є нетотожність предметів діяльності – навчальної та майбутньої професійної (О. Вербицький). Одним із шляхів подолання вказаного протиріччя є введення у навчальний процес особливих – інтегруючих предметів, у процесі вивчення яких не тільки максимально повно реалізується контекстне навчання, у якому всі знання набуваються лише у контексті майбутньої професійної діяльності, але й у зміст вузівських навчальних дисциплін безпосередньо вводяться прямі аналоги професійної діяльності, для чого активно використовуються такі методи навчання, як ділові та рольові ігри, мікрОВикладання, вирішення різноманітних професійно-педагогічних ситуацій. Однією з найбільш поширених форм роботи введення в навчальний процес зі студентами у цьому напрямі є такої інтегративної дисципліни як “Основи педагогічної майстерності”.

Саме з цих позицій ми і підійшли до аналізу змістової насиченості цієї навчальної дисципліни, котра має комплексно враховувати дані різних навчальних дисциплін для вирішення конкретних предметно-практичних завдань майбутньої професійної діяльності вихователів дошкільних навчальних закладів. Як інтегративна дисципліна педагогічна майстерність є альтернативою орієнтованої системи предметно-професійної підготовки, завдяки чому відбувається зміна вимог, що висувуються перед студентами, із засвоєння окремих галузей знань до формування загальної, інтегральної готовності виконувати педагогічну діяльність. Не дублюючи традиційні навчальні курси (педагогіку, психологію, теорію і методику виховання тощо), курс “Педагогічна майстерність” суттєво їх доповнює шляхом інтеграції теоретичних знань з окремих дисциплін і трансформації їх у практичному еквіваленті педагогічної діяльності [4].

Як свідчить практика, введення курсу основ педагогічної майстерності у зміст навчального процесу, по-перше, дає змогу поставити у центр уваги особистість студента не тільки у суто психологічному плані, а й у безпосередньому зв'язку із змістом майбутньої професійної діяльності, а по-друге, саме особистість майбутнього фахівця розглядати та розкривати як основний чинник впливу на розвиток дитини.

Як свідчить аналіз, програма курсу основ педагогічної майстерності достатньо повно охоплює актуальні напрями професійної підготовки та найбільш важливі аспекти професійного удосконалення майбутніх вихователів, котрі не ввійшли у традиційний зміст навчальних дисциплін ВНЗ.

Розглянемо, у якій мірі це положення торкається особистості майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу.

Як виявилось, із загального обсягу 90 навчальних годин, 18 годин відведено на лекції і лише 14 – на семінарські заняття поряд із 50 годинами самостійної роботи.

Як свідчить пояснювальна записка до цієї дисципліни, метою викладання курсу є формування у майбутніх вихователів потреб професійно розвиватися, саморозвиватися і самовдосконалюватися, максимально повно проявляти свій індивідуальний потенціал, творчо його самореалізовувати у професійній діяльності з метою забезпечення високого кінцевого результату в аспекті створення аналогічних умов для прояву індивідуальності, самореалізації в освітній діяльності.

Завдання курсу спрямовані на розвиток у майбутніх вихователів уявлень про:

– педагогічну діяльність, створення умов для формування у них гуманної позиції в розумінні мети, завдань власної педагогічної діяльності (пізнавальний аспект);

– ознайомлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів з напрямами цілеспрямованого професійного творчого вдосконалення з широким використанням психологічного інструментарію та відповідних методів діагностики (методичний аспект);

– формування професійно-педагогічних умінь майбутніх вихователів (практичний аспект).

Вихідними концептуальними положеннями при розробці курсу стали:

– розуміння фахової компетентності як особливої якості педагогічної діяльності у процесуальному та результативному аспектах;

– розглядання її не тільки як важливої умови професійної підготовки педагога, а й як одного із системотворчих чинників, що охоплює процеси багаторівневої, багатоаспектної і багатоякісної інтеграції професійної підготовки вихователя в системі неперервної педагогічної освіти.

Вважаємо, що перша лекція з основ педагогічної майстерності має розкривати сутність фахової компетентності, історію становлення й розвитку цього особистісного утворення. Студенти мають знати, що ідея створення курсу, який навчав би майбутнього вчителя, вихователя основам фахової компетентності ще на студентській лаві, належить А. С. Макаренку. Колектив викладачів Полтавського педінституту під керівництвом професора І. А. Зязюна реалізував цю ідею на практиці, визначивши зміст цього курсу і апробувавши його протягом багатьох років. Згодом теоретичний і практичний досвід Полтавського педінституту з формування

фахової компетентності майбутніх вчителів став базовим концептуальним фундаментом цього напрямку роботи зі студентами для багатьох педвузів України, Білорусі, Молдови.

Важливо, що фахова компетентність розглядалась авторами-творцями відповідного навчального курсу не як особлива, самодостатня цінність, а як складова у загальній системі роботи зі студентами, основою якої є послідовність, взаємозв'язок і взаємна координація усіх ланок загальної системи підготовки і використання педагогічних кадрів.

Саме послідовність викладу матеріалу й зумовлює розгляд, перш за все, сутності фахової компетентності вихователя, її структурних компонентів, системотворчим з яких є гуманістична спрямованість особистості вихователя і освітнього процесу ВНЗ.

Тому з урахуванням проаналізованої тематики змістового модуля і викладених чинників, ми сформулювали тематику лекцій і семінарів спецкурсу "Основи формування фахової компетентності" (для майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів).

Висновки. Отже, дослідження науково-педагогічних засад компетентісного підходу дало нам змогу проаналізувати сучасний стан формування фахової компетентності у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів та основні фахові компетенції, які виступають основними передумовами до формування його конкурентоспроможності та високої ефективності у подальшій професійній педагогічній діяльності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми формування фахової компетентності дає можливість вказати, що фахова компетентність, будучи складним, багатофакторним явищем, разом з тим являє собою єдину, цілісну структуру. Фахова компетентність майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу може бути сформована за умови єдності взаємопов'язаних компонентів і базується на існуючих можливостях оптимального розвитку його особистості, які активно інтегруються та розвиваються у процесі успішного оволодіння ним професійною діяльністю, яка повинна мати характер суб'єктивної значущості. Педагогічна діяльність виступає тим конструктивним аспектом, за якого особистісне зростання набуває якості неодмінної умови досягнення професіоналізму. Процес формування фахових компетенцій у педагогічному процесі передбачає застосування новітніх інтегративних педагогічних технологій, розширення сфери міжпредметних зв'язків, урахування потенційних і ресурсних можливостей особистості майбутнього вихователя, його знань і досвіду, активізація та залучення студентів до самостійної роботи та розвитку їхньої відповідальності за отримання результату власної діяльності.

Використана література:

1. Зязюн І. А. Проблема самовизначення вчителя у контексті педагогічної дії / І. А. Зязюн // Інноваційні підходи до виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах : матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Житомир, 22-23 травня 2014 р.) / за ред. О. А. Дубасенюк, В. А. Ковальчук. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 8-20.

2. *Ортинський В. Л.* Педагогіка вищої школи / В. Л. Ортинський. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
3. *Поніманська Т. І.* Підготовка педагога до виховання дітей старшого дошкільного віку в світлі гуманістичної парадигми / Т. І. Поніманська // Науковий вісник Донбасу. – 2013. – № 4. – С. 46.
4. *Семиченко В. А.* Проблеми і пріоритети професійної підготовки / В. А. Семиченко // Педагогічний дискурс. – 2007. – Вип. 1. – С. 119-127.

References:

1. *Ziaziun I. A.* Problema samovyznachennia vchytelia u konteksti pedahohichnoi dii / I. A. Ziaziun // Innovatsiini pidkhody do vykhovannia studentskoi molodi u vyshchyykh navchalnykh zakladakh : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii (m. Zhytomyr, 22-23 travnia 2014 r.) / za red. O. A. Dubaseniuk, V. A. Kovalchuk. – Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2014. – S. 8-20.
2. *Ortynskiy V. L.* Pedahohika vyshchoi shkoly / V. L. Ortynskiy. – Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury, 2009. – 472 s.
3. *Ponimanska T. I.* Pidhotovka pedahoha do vykhovannia ditei starshoho doshkilnoho viku v svitli humanistychnoi paradyhmy / T. I. Ponimanska // Naukovyi visnyk Donbasu. – 2013. – № 4. – S. 46.
4. *Semychenko V. A.* Problemy i priorytety profesiinoi pidhotovky / V. A. Semychenko // Pedahohichni dyskurs. – 2007. – Vyp. 1. – S. 119-127.

МИСИК ОЛЕСЯ. Анализ современного состояния формирования профессиональной компетентности у будущих воспитателей дошкольных учебных заведений.

В статье раскрыты основные закономерности подготовки специалистов дошкольной отрасли и особенности формирования у будущих воспитателей дошкольных учебных заведений профессиональной компетентности. Проанализированы образовательно профессиональные программы, учебные планы и программы специальности 012 Дошкольное образование разных высших учебных заведений в которых проводилось экспериментальное исследование. Охарактеризовано содержание учебных дисциплин, которые непосредственно влияют на формирование профессиональной компетентности у будущих воспитателей дошкольных учебных заведений. Выведены результаты сформированности профессиональной компетентности у будущих воспитателей дошкольных учебных заведений на основные изучения учебных дисциплин “Вступление в специальность”, “Педагогика дошкольная”, “Основы педагогического мастерства”.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, образовательно профессиональная программа, учебный план, учебная дисциплина, учебная программа.

MYSYK OLESYA. Analysis of the modern state of formation of professional competence in future children of preschool educational institutions.

The article reveals the main regularities of the training of specialists in the preschool industry and the peculiarities of forming future educators of pre-school educational institutions of professional competence. Analyzed educational-professional programs, curricula and programs of specialty 012 Preschool education at various higher educational institutions in which an experimental research was conducted. The content of educational disciplines, which directly influence the formation of professional competence of future educators of pre-school educational institutions, is characterized. The results of the formation of professional competence of future teachers of pre-school educational institutions on the basic study of educational disciplines “Introduction to the specialty”, “Pedagogics preschool”, “Fundamentals of pedagogical skill” are derived.

Keywords: professional competence, educational-professional program, curriculum, educational discipline, curriculum.